

Briselē, 2023. gada 21. augustā
(OR. en)

12387/23

AGRI 468
AGRIFIN 98
AGRIORG 95
AGRILEG 161
DELACTION 111

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 21. augusts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2023) 5369 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (10.8.2023) ar kuru attiecībā uz tirgū laistās produkcijas vērtību, valsts stratēģiju un par daudzgadu saistībām augļu un dārzeņu nozarē izmaksātās Savienības finansiālās palīdzības atgūšanu 2023. gadā nelabvēlīgu laikapstākļu dēļ atkāpjas no Deleģētās regulas (ES) 2017/891, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2023) 5369 *final*.

Pielikumā: C(2023) 5369 *final*

Briselē, 10.8.2023.
C(2023) 5369 final

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(10.8.2023)

**ar kuru attiecībā uz tirgū laistās produkcijas vērtību, valsts stratēģiju un par
daudzgadu saistībām augļu un dārzeņu nozarē izmaksātās Savienības finansiālās
palīdzības atgūšanu 2023. gadā nelabvēlīgu laikapstākļu dēļ atkāpjas no Deleģētās
regulas (ES) 2017/891, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES)
Nr. 1308/2013**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju, ir noteikumi par augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijām. Minētā regula turklāt Komisiju pilnvaro pieņemt noteiktus deleģētos un īstenošanas aktus.

Uz šāda pilnvarojuma pamata Komisija ir pieņēmusi arī Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/891¹.

2023. gada pavasarī vairāku dalībvalstu reģionos bija iestājušies sevišķi nelabvēlīgi laikapstākļi, kas krasī samazināja augļu un dārzeņu produkciju. Spānijā, Katalonijas reģionā sausuma dēļ produkcija nu ir vismaz par 50 % mazāka, nekā plānots, bet Itālijā, Emīlijas-Romanjas reģionā produkciju iznīcinājuši plūdi. Produkcijas apjomu un kvalitāti sausums stipri ietekmējis arī dažos Francijas un Portugāles reģionos.

Sevišķi nelabvēlīgo 2023. gada pavasara laikapstākļu dēļ daudzas atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības augļu un dārzeņu nozarē saskaras ar grūtībām savu apstiprināto darbības programmu īstenošanā. Dažas apstiprinātās darbības un pasākumi 2023. gadā netiks īstenoti, tādējādi daļa no darbības fondiem paliks neizlietota. Citas atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības savas darbības programmas groza, lai īstenotu tādas uz sevišķi nelabvēlīgo laikapstākļu ietekmes novēršanu vērstas darbības un pasākumus augļu un dārzeņu nozarē kā, piemēram, krīzes pārvarēšanas pasākumi.

Nemot vērā minēto apstākļu bezprecedenta raksturu, to izraisītās grūtības jāmazina, atkāpjoties no dažiem Deleģētās regulas (ES) 2017/891 noteikumiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē.

2. PIRMS AKTA PIEŅEMŠANAS NOTIKUSĪ APSPIEŠANĀS

Apspriešanās, kurā piedalījās eksperti no visām 27 dalībvalstīm, notika ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 izveidotās Lauksaimniecības tirgu ekspertu grupas 2023. gada 19. jūnija sanāksmē. Šajā sanāksmē Komisija iepazīstināja ar savu redzējumu par deleģētā akta darbības jomu un Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2017/891 vajadzīgajiem grozījumiem un notika viedokļu apmaiņa ar ekspertiem.

3. DELEĢĒTĀ AKTA JURIDISKIE ASPEKTI

Šis deleģētais akts no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/891 atkāpjas šādos aspektos:

- ražotāju organizāciju pamatdarbība;
- tirgū laistās produkcijas vērtības aprēķināšanas metode;
- labs pasākumu un rīcības samērs darbības programmās;
- grozījuma procedūra;

¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/891 (2017. gada 13. marts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 papildina attiecībā uz sodiem, kas piemērojami minētajās nozarēs, un groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011.

- darbības programmu apturēšana;
- darbības programmu izbeigšana;
- daudzgadu saistības.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(10.8.2023)

ar kuru attiecībā uz tirgū laistās produkcijas vērtību, valsts stratēģiju un par daudzgadu saistībām augļu un dārzeņu nozarē izmaksātās Savienības finansiālās palīdzības atgūšanu 2023. gadā nelabvēlīgu laikapstākļu dēļ atkāpjas no Deleģētās regulas (ES) 2017/891, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007², un jo īpaši tās 37. un 173. pantu,

tā kā:

- (1) 2023. gada pavasarī vairāku dalībvalstu reģionos bija iestājušies sevišķi nelabvēlīgi laikapstākļi, kas krasī samazināja augļu un dārzeņu produkciju. Spānijā, Katalonijas reģionā sausuma dēļ produkcija nu ir vismaz par 50 % mazāka, nekā plānots, bet Itālijā, Emīlijas-Romanjas reģionā produkciju iznīcinājuši plūdi. Produkcijas apjomu un kvalitāti sausums stipri ietekmējis arī dažos Francijas un Portugāles reģionos.
- (2) Sevišķi nelabvēlīgo 2023. gada pavasara laikapstākļu dēļ daudzas atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības augļu un dārzeņu nozarē saskaras ar grūtībām savu apstiprināto darbības programmu īstenošanā. Dažas apstiprinātās darbības un pasākumi 2023. gadā netiks īstenoti, tādējādi daļa no darbības fondiem paliks neizlietota. Citas atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības savas darbības programmas groza, lai īstenotu tādas uz sevišķi nelabvēlīgo laikapstākļu ietekmes novēršanu vērstas darbības un pasākumus augļu un dārzeņu nozarē kā, piemēram, krīzes pārvarēšanas pasākumi.
- (3) Ņemot vērā 2023. gada pavasarī valdījušo sevišķi nelabvēlīgo laikapstākļu bezprecedenta raksturu, minētās grūtības jāmazina, atkāpjoties no dažiem noteikumiem, kas augļu un dārzeņu nozarē noteikti ar Deleģēto regulu (ES) 2017/891³.
- (4) Pagaidu atkāpes būtu jāpiemēro darbības programmām, kuras saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2117 5. panta 6. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā un Deleģētās regulas

² OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

³ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/891 (2017. gada 13. marts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 papildina attiecībā uz sodiem, kas piemērojami minētajās nozarēs, un groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011 (OV L 138, 25.5.2017., 4. lpp.).

(ES) 2022/2528⁴ 1. panta b) punktā ietvertajiem pārejas noteikumiem turpina darboties ar nosacījumiem, kas piemērojami saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013.

- (5) Bez tam sevišķi nelabvēlīgo laikapstākļu dēļ dažās dalībvalstīs ir radušās ārkārtējas grūtības saistībā ar atzīto ražotāju organizāciju un ražotāju organizāciju apvienību darbības programmu plānošanu, pārvaldību un īstenošanu augļu un dārzeņu nozarē. Tas var aizkavēt šo darbības programmu īstenošanu, un tāpēc ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības var nespēt izpildīt Savienības prasības, kas minētajām darbības programmām noteiktas Deleģētajā regulā (ES) 2017/891. Ražotāju organizācijas ir neaizsargātas arī pret darbības pārrāvumiem un iztraucējumiem, ko izraisījuši nelabvēlīgie laikapstākļi, un daļēji vai pilnībā zaudētās produkcijas dēļ piedzīvo finansiālas grūtības un naudas plūsmas problēmas. Tas tiešā veidā ietekmē ražotāju organizāciju finansiālo stabilitāti un spēju īstenot darbības programmas ne tikai 2023. gadā, bet arī turpmākajos gados, jo 2023. gadā tirgū laistās produkcijas vērtība ietekmē Savienības finansiālās palīdzības aprēķināšanu par turpmākajiem gadiem. Tālāk tas ietekmē ražotāju organizāciju spēju ieviest pasākumus un darbības, kas vērstas uz nelabvēlīgo laikapstākļu seku pārvarēšanu. Turklāt tirgū laistās produkcijas vērtības samazināšanās, ko izraisījuši nelabvēlīgie laikapstākļi, apdraud augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju pieņemto darbības programmu nepārtrauktību un dzīvotspēju tālākā nākotnē.
- (6) Lai novērstu nelabvēlīgo laikapstākļu sekas un to ietekmi uz pārdotās produkcijas vērtību, ražotāju organizācijas 2023. gadā būtu jāatbrīvo no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 11. panta 2. punkta noteikumiem, kuri prasa raudzīties, lai, pārdodot tādu ražotāju produkciju, kuri nav ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības biedri, šādas produkcijas ekonomiskā vērtība būtu mazāka par pašas ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības tirgū laistās produkcijas vērtību.
- (7) Tā kā Savienības atbalsta summu aprēķina kā procentuālo daļu no tās produkcijas vērtības, kuru katra ražotāju organizācija laidusi tirgū, nelabvēlīgo laikapstākļu radītie tirgū laistās augļu un dārzeņu produkcijas vērtības samazinājumi būtiski ietekmēs Savienības atbalsta summu, ko ražotāju organizācijas saņems nākamajā gadā. Ja 2023. gadā tirgū laistās produkcijas vērtība būtu ievērojami mazāka nekā iepriekš, ražotāju organizācijas riskētu zaudēt savu ražotāju organizācijas statusu, jo viens no šādas atzīšanas kritērijiem prasa sasniegt konkrētu minimālo tirgū laistās produkcijas vērtību, kas noteikta valsts līmenī. Tas apdraudētu ražotāju organizāciju ilgtermiņa stabilitāti. Tāpēc, ja 2023. gadā nelabvēlīgo 2023. gada pavasara laikapstākļu ietekmē produkta vērtība samazinātos vismaz par 35 % un ja tas būtu ārpus ražotāju organizāciju atbildības jomas un kontroles, šādi zaudējumi būtu jāneitralizē, tirgū laistās produkcijas vērtību par 2023. gadu nosakot 100 % apmērā no piecu iepriekšējo 12 mēnešu pārskata periodu vidējās vērtības, bet neņemot vērā periodus, kuros vērtība bijusi vislielākā un vismazākā. Robežvērtība, kas Deleģētās regulas (ES) 2017/891 23. panta 4. punktā noteikta 65 % apmērā no iepriekšējā periodā tirgū laistās produkcijas vērtības, nav pietiekama, lai nelabvēlīgo laikapstākļu situācijā ražotāju organizācijas, kuras minētais tirgū laistās produkcijas vērtības samazinājums ir skāris, varētu saglabāt ekonomisku un finansiālu stabilitāti.

⁴ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/2528 (2022. gada 17. oktobris), ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2017/891 un atceļ Deleģēto regulu (ES) Nr. 611/2014, (ES) 2015/1366 un (ES) 2016/1149, kas piemērojamas atbalsta shēmām konkrētās lauksaimniecības nozarēs (OV L 328, 22.12.2022., 70. lpp.).

- (8) Dalībvalstis 2023. gadā būtu jāatbrīvo arī no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 27. panta 5. punktā noteiktā pienākuma valsts stratēģijā noteikt, kāda ir darbības fonda maksimālā procentuālā daļa, ko drīkst iztērēt katram individuālajam pasākumam vai darbības veidam.
- (9) Deleģētās regulas (ES) 2017/891 34. panta 1. punktā un 34. panta 2. punkta pirmajā daļā noteikts, ka ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības var savās darbības programmās izdarīt grozījumus, kuri attiecas uz nākamajiem īstenošanas gadiem vai pat uz kārtējo gadu, taču tālab ir jāsaņem dalībvalstu apstiprinājums. Lai novērstu nelabvēlīgo laikapstākļu sekas, vajadzētu turklāt dot pagaidu iespēju minētos noteikumus 2023. gadā nepiemērot.
- (10) Lai nelabvēlīgo laikapstākļu dēļ pielāgotu apstiprināto darbības programmu plānošanu, pārvaldību un īstenošanu, dalībvalstīm, atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 34. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunkta, vajadzētu būt iespējai atļaut ražotāju organizācijām savas darbības programmas 2023. gadā pilnībā vai daļēji apturēt.
- (11) Deleģētās regulas (ES) 2017/891 36. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka tad, ja ražotāju organizācija vai ražotāju organizāciju apvienība savu darbības programmu īstenot pārtraukusi pirms paredzētā termiņa beigām, turpmāki maksājumi par darbībām, kas īstenotas pēc minētās darbības programmas pārtraukšanas dienas, šādai organizācijai vai apvienībai netiek veikti. Lai nodrošinātu ražotāju organizāciju finansiālo stabilitāti, atbalsts, kas saņemts par atbalsttiesīgajām darbībām, kuras veiktas pirms darbības programmas pārtraukšanas, nebūtu jāatgūst, ja ražotāju organizācija vai ražotāju organizāciju apvienība dalībvalsts kompetentajai iestādei pierāda, ka minētā darbības programma 2023. gadā pārtraukta tādu ar nelabvēlīgiem laikapstākļiem saistītu iemeslu dēļ, kuri ir ārpus ražotāju organizācijas kontroles un atbildības jomas.
- (12) Lai nodrošinātu ražotāju organizāciju finansiālo stabilitāti, Savienības finansiālā palīdzība, kas saņemta par daudzgadu saistībām augļu un dārzeņu nozarē, piemēram, par vidiskām darbībām, pretēji Deleģētās regulas (ES) 2017/891 36. panta 3. punkta prasībai nebūtu jāatgūst un jāiemaksā atpakaļ Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondā (ELGF), ja šādu saistību ilgtermiņa mērķus nav bijis iespējams sasniegt tāpēc, ka tās 2023. gadā pārtrauktas ar nelabvēlīgo 2023. gada pavasara laikapstākļu sekām saistītu iemeslu dēļ.
- (13) Ņemot vērā vajadzību rīkoties tūlīt, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Pagaidu atkāpes no Deleģētās regulas (ES) 2017/891

1. Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 11. panta 2. punkta, ierobežojumu, saskaņā ar kuru 2023. gadā ražotāju organizācija tādu ražotāju produkciju, kas nav ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības biedri, drīkst pārdot tikai tad, ja minētās darbības ekonomiskā vērtība ir mazāka par tirgū laistās pašu produkcijas vērtību, nepiemēro ražotāju organizācijām, kuras skāruši nelabvēlīgie 2023. gada pavasara laikapstākļi.

2. Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 23. panta 4. punkta, ja 2023. gada pavasara nelabvēlīgo laikapstākļu ietekmē produkta vērtība ir samazinājusies vismaz par 35 % un ja tas ir ārpus ražotāju organizācijas atbildības jomas un kontroles, tirgū laistās attiecīgās 2023. gada produkcijas vērtību uzskata par tādu, kas ir 100 % no piecos iepriekšējos 12 mēnešu pārskata periodos tirgū laistās produkcijas vidējās vērtības, izņemot periodus, kuros tā bijusi vislielākā un vismazākā.
3. Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 27. panta 5. punkta, attiecībā uz 2023. gadu dalībvalstu pienākumu valsts stratēģijā noteikt darbības fonda maksimālās procentuālās daļas, kuras var iztērēt katram individuālajam pasākumam vai darbības veidam, neattiecinā uz ražotāju organizācijām vai ražotāju organizāciju apvienībām, kuras skāruši nelabvēlīgie 2023. gada pavasara laikapstākļi.
4. Dalībvalstu un ražotāju organizāciju pienākumus, kas attiecībā uz darbības programmu grozījumiem noteikti Deleģētās regulas (ES) 2017/891 34. panta 1. punktā un 34. panta 2. punkta pirmajā daļā, 2023. gadā nepiemēro ražotāju organizācijām vai ražotāju organizāciju apvienībām, kuras skāruši nelabvēlīgie 2023. gada pavasara laikapstākļi.
5. Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 34. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunkta, attiecībā uz 2023. gadu dalībvalstis var atļaut ražotāju organizācijām, kuras skāruši 2023. gada pavasara nelabvēlīgie laikapstākļi, pilnībā vai daļēji apturēt savas 2023. gada darbības programmas.
6. Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 36. panta 2. punkta a) apakšpunkta, attiecībā uz 2023. gadu atbalstu, kas saņemts par atbalsttiesīgām darbībām, kuras veiktas pirms darbības programmas izbeigšanas, neatgūst tad, ja darbības programmas izbeigšana ir notikusi tādu 2023. gada pavasara nelabvēlīgo laikapstākļu dēļ, kuri ir ārpus attiecīgās ražotāju organizācijas kontroles un atbildības jomas.
7. Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 36. panta 3. punkta, Savienības finansiālo palīdzību par daudzgadu saistībām, piemēram, par vidiskām darbībām, kuru ilgtermiņa mērķus un gaidāmos ieguvumus 2023. gadā nav bijis iespējams sasniegt tāpēc, ka tās 2023. gadā pārtrauktas nelabvēlīgo 2023. gada pavasara laikapstākļu dēļ, neatgūst un neiemaksā atpakaļ ELGF.
8. Ražotāju organizācija attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei pierāda, ka iepriekšējo punktu nosacījumi ir izpildīti.

2. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 10.8.2023

*Komisijas vārdā —
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN*